

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

анотований бібліографічний список
2020. – Вип. 14 (11 - 20 травня). – 19 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Статті з періодичних видань

1. **Алексеева И. Пристайко рассказал о плане «Б» по Донбассу** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 11 мая. – Электрон. данные. *Подано тези інтерв'ю виданню «DW» віце-прем'єр-міністра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Вадима Пристайка. Він повідомив, якщо Україні до кінця року не вдасться повернути окуповані території Донбасу, то влада введе в дію так званий план «Б». Пристайко зазначив, що Мінські домовленості, які тривають протягом уже шести років, зжили себе. Їх потрібно міняти і пропонувати інші шляхи вирішення конфлікту на Сході України. Зокрема, мова йде про введення на територію Донбасу миротворчої місії ООН. Раніше такий формат уже пропонувався як Україною, так і Росією. За словами Пристайка, крім плану «Б», існує ще й план «С», але це вже довгострокова перспектива й він буде введений, якщо Росія заблокує пропозицію щодо миротворців.* Текст: <https://fakty.ua/343418-pristajko-rasskazal-o-plane-b-po-donbassu>

2. **Алексеева И. Украина срочно созывает заседание по Донбассу** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 20 мая. – Электрон. данные. *Як повідомив віце-прем'єр-міністр - міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, перший заступник голови делегації України в Тресторонній контактній групі (ТКГ) Олексій Резніков, у зв'язку із загостренням ситуації на Донбасі, Україна ініціювала термінове засідання підгрупи з безпеки ТКГ. Нагадано, що так звана «влада» ОРДЛО звинуватила українську сторону в посиленні обстрілів на фронті. Київ назвав такі заяви безпідставними. Резніков зазначив, що у зв'язку з*

ситуацією, що склалася, глава української делегації в ТКГ Леонід Кучма звернувся до спеціального представника чинного голови ОБСЄ в ТКГ пані Хайді Грау з проханням проінформувати представника делегації РФ Бориса Гризлова про ініціативу невідкладного проведення засідання групи ТКГ з безпеки. Текст: <https://fakty.ua/344384-ukraina-srochno-sozyvaet-zasedanie-po-donbassu>

3. Відбулося перше засідання ТКГ за участі оновленої української делегації [Електронний ресурс] // Голос України. – 2020. – 15 трав. (№ 81). – Електрон. дані. *Йдеться про засідання в режимі відеоконференції Тристоронньої контактної групи (ТКГ), на якому Україну представляла оновлена делегація, сформована указом Президента України. Як зазначено в повідомленні на сайті Офісу Президента України, Україна наголошує на важливості виконання домовленостей лідерів "Нормандської четвірки", досягнутих під час саміту в Парижі, особливо щодо безпекових вимог та дотримання сталого режиму тиші. Також українська делегація акцентувала увагу на взаємному звільненні утримуваних осіб у форматі "всіх на всіх", визначеному в межах Нормандської зустрічі 9 грудня 2019 року. Обговорено питання щодо проведення виборів на тимчасово окупованих територіях та щодо відновлення в окремих районах Донецької та Луганської областей України оподаткування та системи розрахунків у межах українського правового поля. Українська сторона відзначила, що вибори зможуть відбутися відповідно до Конституції та законодавства України та на основі критеріїв ОБСЄ і виключно після отримання Україною контролю над кордоном. Також члени української делегації вкотре виключили можливість закріплення в Конституції України особливого статусу ОРДЛО.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330867>

4. Володимир Зеленський: "Ми будемо відповідати, але перші стріляти ми не будемо" [Електронний ресурс] // Голос України. – 2020. – 20 трав. (№ 82). – Електрон. дані. *Подано заяви Президента України Володимира Зеленського щодо ситуації на Донбасі під час прес-конференції з*

нагоди першої річниці своєї діяльності на посаді глави держави. Володимир Зеленський наголосив, що українська армія ніколи не порушувала Мінських домовленостей, та зауважив, що "якщо по нас стріляють – ми будемо відповідати, але перші стріляти ми не будемо". Глава держави висловився за продовження перемовин у Мінському форматі і зазначив, що Росія, яка одна має вплив на бойовиків, повинна примусити їх припинити вчиняти провокації та порушувати раніше досягнуті домовленості. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/331023>

5. **Гал И. Зеленский рассказал, что делать с Крымом** [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 20 мая. – Электрон. данные. Зазначено, що Президент України Володимир Зеленський, відповідаючи на прес-конференції 20 травня на питання про те, на яких майданчиках керівництво країни буде обговорювати кримське питання, заявив, що про Крим він говорить з усіма партнерами. Зеленський зазначив, що «Україна домовляється про ситуацію по Криму з усіма європейцями». Він додав, що всі розуміють - санкційна політика по відношенню до Росії пов'язана з анексованим півостровом. У той же час він уточнив, що «деякі європейські країни» прив'язали зняття санкцій до вирішення питання з Донбасом. Президент наголосив: «І США, і Канада, і більшість країн Євросоюзу, включаючи Німеччину і Францію ... Завжди я піднімаю це питання. І всі вони розуміють, що поки Крим не повернеться, санкції не будуть зняті. Поки це - єдиний спосіб, де ми говоримо про Крим ». Текст: <https://fakty.ua/344346-zelenskij-rasskazal-chno-delat-s-krymom>

6. **Гал И. Россия и Германия провели переговоры по Донбассу без участия Украины: выяснились детали** [Электронный ресурс] / Иринга Гал // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 14 мая. – Электрон. данные. Повідомлено, що Україна знала про двосторонні переговори щодо Донбасу в Берліні, в яких взяв участь заступник голови адміністрації російського Президента Володимира Путіна Дмитро Козак, якому влада Німеччини дала дозвіл на в'їзд, незважаючи на те, що він знаходиться в санкційних списках.

Наведено коментарі міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби стосовно переговорів, на яких не була представлена українська сторона. Глава українського зовнішньополітичного відомства заявив, що Козака запросили на переговори в Берлін через відсутність прогресу у виконанні Мінських угод. Також це було пов'язано з новими ініціативами України, зокрема, що стосуються підвищення рівня представництва в Тристоронній контактній групі. Він зазначив: «Очевидно, що справа зрушиться з місця, якщо буде конструктивна взаємність з боку Росії. Тому і знадобилася берлінська зустріч». Текст: <https://fakty.ua/343722-rossiya-i-germaniya-proveli-peregovory-po-donbassu-bez-uchastiya-ukrainy-vyyasnilis-detali>

7. Гонгадзе М. На Западе обеспокоены стагнацией реформ в Украине, вместо новых лиц возвращаются старые, — Мирослава Гонгадзе [Электронный ресурс] / Мирослава Гонгадзе ; беседу вела Ольга Бесперстова // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 15 мая. – Электрон. данные. Подано матеріали інтерв'ю з головою української служби «Голосу Америки» Мирославою Гонгадзе, яка розповіла, яка зараз обстановка в цій наддержаві, які прогнози дають економісти і вчені-вірусологи, які відносини України і США на сучасному етапі тощо. Вона, зокрема, зупинилась на призначенні послом в Україну Кіта Дейтона, відзначивши, що «для україно-американських відносин однозначно добре, що тепер буде постійний представник високого рангу, який користується довірою американської адміністрації. І в Україні, і в США сподіваються, що Дейтон зможе працювати ефективно». Відповідаючи на запитання, чи зможе К. Дейтон реально вплинути на боротьбу з корупцією в Україні, М. Гонгадзе зазначила: «Не зовсім правильно пов'язувати боротьбу з корупцією з призначенням конкретного американського посла. Що можна сказати точно, так це те, що питання боротьби з корупцією стоїть на порядку денному у відносинах Україна - США. Про це постійно говорять. Боротьба з корупцією - одне з найважливіших умов американської підтримки України. Тому, вважають експерти, Дейтон буде стежити за цією темою. Хоча зрозуміло, що йому

буде потрібно її більше вивчати, більше спілкуватися з експертами, тому що він все-таки був зосереджений на військовій сфері. Тут дуже часто повторюють, що Україна веде дві війни: одну на східному фронті, другу - з корупцією. Так що і в подальшому ці два питання точно будуть у фокусі уваги американської політики». М. Гонгадзе акцентувала увагу на питанні щодо підтримки США суверенітету та територіальної цілісності України. Вона наголосила, що «незважаючи на те, представник якої партії займає Білий дім, в Конгресі завжди була і є двопартійна підтримка України. І республіканці, і демократи майже стовідсотково, за кількома дрібними винятками, дотримуються цієї позиції. Дуже важливим аргументом є те, що Україна є сусідом з Росією, яка веде війну проти неї». М. Гонгадзе також окреслила позицію Держдепартаменту США щодо заяви керівника Офісу Президента України Андрія Єрмака стосовно місцевих виборів на окупованій території Донбасу. Так, у Держдепартаменті вважають, що «вибори абсолютно нереальні і неможливі, поки Україна не отримає повний контроль над кордоном і російські війська і найманці не покинуть територію Донбасу». М. Гонгадзе зауважила, що «Єрмак теж заявив, що вибори можуть відбутися лише при дотриманні всіх норм безпеки, однак виникає логічне запитання: як це зробити». Вона також наголосила: «Американська адміністрація підтримує прагнення знайти мирний вихід з цієї ситуації і вітає зусилля української влади, зокрема, в Мінську. Але тут завжди роблять акцент на тому, що не Україна повинна йти на поступки, а саме Росія повинна виконати зобов'язання, які вона на себе взяла, підписавши домовленості». Текст: <https://fakty.ua/343754-na-zapade-obespokoeny-stagnaciej-reform-v-ukraine-vmesto-novyh-lic-vozvraschayutsya-starye---miroslava-gongadze>

8. **Горбач В. Про хронічне «недолікування»** [Електронний ресурс] / Володимир Горбач; спілкувалася Аліса Поліщук // День. – 2020. – 14 трав. (№ 88). – Електрон. дані. Подано матеріали розмови із Володимиром Горбачем, політичним аналітиком Інституту Євро-Атлантичного

співробітництва. Основна тема бесіди - онлайн-зустрічі на рівні міністрів закордонних справ країн «Нормандської четвірки». Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/pro-hronichne-nedolikuvannya>

9. **Горелов С. Еще три года без ростВ: в Украине продлили санкции против российских компаний** [Электронный ресурс] / Сергей Горелов // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 15 мая. – Электрон. данные. Повідомлено, що 14 травня, Рада національної безпеки і оборони України (РНБО) продовжила санкції проти російських компаній: двох телеканалів і конструкторського бюро. Відповідно до інформації сайту Президента України, РНБО на три роки продовжила дію санкцій щодо ВАТ «НТВ-Плюс», АТ «Перший канал» і АТ «Конструкторське бюро «Панорама». Зокрема українські провайдери зобов'язані заблокувати доступ до інтернет-ресурсів російських інформаційних компаній, що потрапили до списку санкцій. Забороняється також купувати програмні продукти «Панорами». Текст: <https://fakty.ua/343886-ecshe-tri-goda-bez-rostv-v-ukraine-prodlili-sankcii-protiv-rossijskih-kompanij>

10. **Горелов С. Зеленский снял санкции с внушки Муссолини и участников псевдовыборов в ОРДЛО** [Электронный ресурс] / Сергей Горелов // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 15 мая. – Электрон. данные. Повідомлено, що 14 травня Рада національної безпеки і оборони України (РНБО) ухвалила рішення щодо санкцій стосовно осіб і компаній, які пов'язані з агресією РФ проти України. Зазначено, що санкції були продовжені, але Президент Володимир Зеленський своїм Указом № 184 від 14 травня зняв обмеження з экс-депутата Європейського парламенту Алессандри Муссоліні (внучки диктатора Італії Беніто Муссоліні), яка була «спостерігачем» на так званих виборах в ОРДЛО. Санкції зняті ще з п'яťох учасників фейкових виборів. Крім того, зі списку санкцій виключені громадяни РФ: экс-власник московського футбольного клубу «Динамо» бізнесмен Олексій Федоричев, засновник ІТ-компанії Lisky Labs Сергій

Токареєв, бізнесмен Карен Григорян. Текст: <https://fakty.ua/343867-zelenskij-snyal-sankcii-s-vnuchki-mussolini-i-uchastnikov-psevdovyborov-v-ordlo>

11. **Дмитро Козак обговорив Донбас у Берліні без України** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2020. – 14 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що заступник глави адміністрації Президента Росії Дмитро Козак обговорив врегулювання конфлікту на Донбасі без присутності представників офіційного Києва у відомстві федерального канцлера Німеччини в Берліні. На думку представника Кремля, консультації дадуть додатковий імпульс для переговорів у «норманському форматі» та у тристоронній контактній групі у Мінську.* Текст : <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/180/146207/>

12. **Дубовик В. Генерал-посол** [Електронний ресурс] / Володимир Дубовик // Дзеркало тижня. – 2020. – 3 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про те, чого очікувати від номінації нового посла США в Україні. Зазначено, що 1 травня Білий дім оголосив, що генерал-лейтенант у відставці Кім Дейтон номінований на посаду Надзвичайного і Повноважного Посла Сполучених Штатів в Україні. Зазначено, що новий посол не стане слухняною іграшкою в руках Трампа або сумнівних осіб з його оточення. Імовірно, він виконуватиме розпорядження Білого дому, які лягатимуть у канву офіційного порядку денного американо-українських відносин, але не стане виходити за її рамки, тим більше на вказівку людей з особистого оточення Трампа.* Текст: https://dt.ua/international/general-posol-346531_.html

13. **Жовніренко П. План «Б» — від слова «Будапешт»** [Електронний ресурс] / Павло Жовніренко // Дзеркало тижня. – 2020. – 4 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про стратегію досягнення стійкого миру з Росією. Зазначено, що в березневому інтерв'ю газеті «The Guardian» Володимир Зеленський висловив два наміри: змінити стратегію і формат переговорів з Росією в разі, якщо існуючі формати протягом року не дадуть результатів, і бути свідком того, як Україна й Росія у близькому*

майбутньому стануть партнерами. Наголошено, що Росія не може змінитися, але змінити її можна і потрібно — для її ж власного блага, як змінили Німеччину і Японію після 1945 року. Тільки позбавлена з допомогою цивілізованого світу "кочової матриці" Росія позбавить своїх сусідів постійної тривоги, трансформується в цивілізовану державу, а простір між Атлантичним і Тихим океанами нарешті стане територією миру та добросусідства. Текст: <https://dt.ua/international/plan-b-vid-slova-budapesht-346544.html>

14. **Замікула М. Сирійський клубок** [Електронний ресурс] / Микола Замікула // Дзеркало тижня. — 2020. — 6 трав. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Сирія залишається місцем зіткнення інтересів багатьох гравців. Зазначено, що наявні суперечності не дозволяють сподіватися на швидке завершення конфлікту.* Текст: <https://dt.ua/international/siriyskiy-klubok-346906.html>

15. **Зеленський В. Я очікував війну. Я не очікував імпичмента Трампа или пандемии, — Зеленский в интервью NYT** [Електронний ресурс] / Владимир Зеленский ; подготовил Игорь Козлов// Fakty.ua : [веб-сайт]. — 2020. — 20 мая. — Электрон. данные. *Зазначено, що 20 травня Президент України Володимир Зеленський провів прес-конференцію, присвячену року свого перебування на посаді глави держави. У той же день американська газета «The New York Times» опублікувала статтю, написану Зеленським. У ній він стисло виклав свої думки щодо подій, які відбулися за вказаний період. Подано повний переклад статті, підготовлений «Фактами». Так, акцентуючи на викликах першого року діяльності, Президент наголосив: «Ще одним великим викликом для мого президентства стало те, що я успадкував: протягом шести років частина Донбасу на сході України окупована незаконними збройними формуваннями, підтримуваними Росією. Мільйони людей втратили свої будинки в цих боях, десятки тисяч отримали важкі поранення, близько 14 тисяч загинули. Коли я прийшов до влади, війна перебувала в патовому становищі, практично кожен день*

гинуло все більше і більше людей». Зеленський відзначив, що є те, що дає йому надію, незважаючи на всі кризи, те, що залишається незмінним: міжнародне співробітництво, яке було і продовжує бути рухом уперед. Він зазначив: «Неважливо скільки крутиться різних думок, чуток і теорій навколо телефонної розмови з моїм американським колегою, і незважаючи на те, що ця суперечлива ситуація призвела до процедури імпічменту містера Трампа, Україна залишається надійним партнером і другом Сполучених Штатів. Ми отримали військову допомогу, необхідну нам для забезпечення незалежності нашої країни. Нас підтримують як демократи, так і республіканці. а також прості люди на всій території Сполучених Штатів». Президент України продовжив: «Якщо говорити про війну на сході України, моя адміністрація розуміє, що дипломатія і діалог є єдиним вибором. Я відразу зробив своїм пріоритетом відновлення переговорів між лідерами Німеччини, Франції, України і Росії зі встановлення миру. Ми провели перезапуск діалогу з Росією, що дозволило повернути три кораблі і 24 українських моряків, захоплених роком раніше; здійснене часткове розведення сил на Донбасі; обмін ув'язненими дозволив 131 українцю повернутися додому. Але війна в Україні як і раніше загрожує безпеці і стабільності в Європі, і нам потрібна подальша допомога наших союзників, щоб закінчити цю війну». Текст: <https://fakty.ua/344349-ya-ozhidal-vojnu-ya-ne-ozhidal-impichmenta-trampa-ili-pandemii---zelenskij-v-intervyu-nyt>

16. **Київ готується до перемовин про повернення Криму** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2020. – 18 трав. – Електрон. дані. Йдеться про те, що українська влада працює над поверненням усіх своїх окупованих територій і пропонуватиме міжнародному співтовариству окрему платформу для переговорів щодо Криму. Як інформує «Україна молода», про це заявив віце-прем'єр – міністр із питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков. За його словами, «Україна повинна і буде, і робить це, обговорюючи з міжнародними партнерами. Для мене важливо, що на порядку денному президента і Донбас,

і Крим в однаковому пріоритеті. І на саміті в Парижі в грудні 2019 року президент заявив, що Крим і Донбас – це Україна. Це важливо». Урядовець також зазначив, що постачання води в тимчасово окупований Крим Україна відновлювати не буде: "Ніхто нічого не збирається відновлювати. Є проста відповідь: після деокупації в наш Крим ми поставляємо нашу воду". Резніков наголосив, що зараз за ситуацію на півострові відповідає окупант – Росія. І згідно з Женевською конвенцією "вони (росіяни) зобов'язані забезпечити всі гуманітарні запити цивільного населення". Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/180/146317/>

17. **Козловський І. Стратегія безпеки Польщі вбачає найбільшу загрозу від Росії** [Електронний ресурс] / Іван Козловський // *Голос України*. – 2020. – 14 трав. (№ 80). – Електрон. дані. *Йдеться про нову Стратегію національної безпеки Республіки Польща (СБРП), підписану Президентом Польщі Анджеєм Дудою. В документі окреслено комплексне бачення формування національної безпеки у всіх її вимірах з урахуванням членства країни в НАТО та ЄС. Серед зростаючої кількості загроз та викликів для безпеки різного характеру найсерйознішою в Стратегії відзначено "неоімперську політику влади Російської Федерації, що реалізовується також з використанням військової сили". Агресію проти Грузії, незаконну анексію Криму та дії на Сході України названо етапами, що "порушили базові принципи міжнародного права та основи системи європейської безпеки". Також в документі акцентовано увагу на діях Російської Федерації (РФ) гібридного характеру: різновекторні й комплексні дії із використанням невійськових засобів — кібератаки, дезінформаційні кампанії — "з метою дестабілізації структур західних держав і суспільств". Висловлено застереження, що, керуючись метою "відновлення своїх імперських позицій та сфер впливу", Росія і надалі продовжуватиме політику, спрямовану "на підірив існуючого міжнародного порядку, що базується на міжнародному праві". Небезпеку з боку РФ для усіх країн Центральної Європи і Балканського регіону розробники Стратегії вбачають також у домінуванні*

на їхніх енергетичних ринках поставок газу і нафти з Росії та побудові нових газопроводів (таких як "Північний потік-2"), які спрямовані на поглиблення залежності країн Центральноєвропейського регіону від енергоносіїв "зі сходу", що несе ризик використання поставок газу як інструменту політичного тиску.

Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/330834>

18. **Лобовко В. Режим Путіна хотят привлечь к ответственности за нарушение прав человека активистов и украинцев** [Электронный ресурс] / Валерий Лобовко // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 12 мая. – Электрон. данные. Повідомлено, що у Конгресі США запропонували ввести санкції проти представників режиму російського Президента В. Путіна, який своїми діями копіює «стиль правління» радянського диктатора Йосипа Сталіна. Зокрема, представлений на розгляд Конгресу США 11 травня проект резолюції закликає адміністрацію Дональда Трампа ввести обмеження проти російських чиновників, відповідальних за порушення прав людини, переслідування журналістів, опозиціонерів, представників громадянського суспільства і активістів у сфері релігійних свобод. Наведено коментарі авторів законопроекту. Так, конгресмен від демократів Еліот Енгель вважає, що «Володимир Путін є жорстоким авторитарним правителем, давно пригнічує громадянські свободи, включаючи свободу преси, слова політичної опозиції і демократії», а конгресмен Майкл Мак-Кол впевнений, що Путін найбільше боїться правди, тому перетворив верховенство права на репресії, змушує мовчати журналістів, загрожує політичним опонентам і «позбавляє волі цивільних активістів, українців, релігійні та етнічні меншини». Текст: <https://fakty.ua/343422-rezhim-putina-hotyat-privlech-k-otvetstvennosti-za-narushenie-prav-cheloveka-aktivistov-i-ukraincev>

19. **МЗС закликала світ відреагувати на «масові й системні репресії» на окупованих Росією українських територіях** [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 17 трав. – Електрон.

дані. Вказано, що Міністерство закордонних справ (МЗС) України до Дня пам'яті жертв політичних репресій 17 травня 2020 року заклиало міжнародну спільноту звернути увагу на сучасні репресії, які здійснює Росія шостий рік поспіль на окупованих нею українських територіях. «У Криму вже шостий рік поспіль масово порушуються права людини, української та кримськотатарської національної спільноти. Убивства, викрадення активістів, сфабриковані судові процеси, незаконні ув'язнення, безпідставні арешти та обшуки, залякування. На даний час понад сто українських громадян утримуються за політичними мотивами в Росії та окупованому Криму, більшість з них є кримськими татарами. Ще жахливішою є ситуація в окупованих районах Донбасу. Розстріли й убивства українських військовополонених та місцевих патріотів, викрадення людей, катування й приниження стали тут повсякденним явищем», – йдеться у заяві зовнішньополітичного відомства.

Текст:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-mzs-zayava-politrepresiyi-rosiya/30616697.html>

20. **Міністри закордонних справ шести країн засудили агресивну Росію** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2020. – 19 трав. (№ 81). – Електрон. дані. Йдеться про заяву з нагоди Дня пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу Президента України Володимира Зеленського, який запевнив, що територіальна цілісність України буде відновлена. Глава держави зазначив, що "обов'язково настане день, коли Крим повернеться до України", а "кримські татари та українці повернуться до рідних домівок". В свою чергу міністри закордонних справ України, Естонії, Грузії, Латвії, Литви та Польщі до роковин депортації кримськотатарського народу виступили зі спільною заявою, в якій наголосили, що "трагедія кримськотатарського народу повторилася у 2014 році, коли Російська Федерація (РФ) захопила і незаконно спробувала анексувати Крим, який є невід'ємною частиною України". Міністри засудили "агресивну політику РФ щодо України та нові репресії проти

кримськотатарського народу", та заявили про підтримку непорушності суверенітету, територіальної цілісності в міжнародно визнаних кордонах і політичної незалежності України. В заяві відзначено, які б спроби не робила Росія для легітимізації окупації півострова, факт залишається беззаперечним: Крим — це Україна. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330931>

21. **Мозговой И. "Преступление, барыжничество, слабоумие?" : в сети бурно обсуждают уничтожение Украиной миллионов мин** [Электронный ресурс] / Иван Мозговой // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 16 мая. – Электрон. данные. Як повідомив 13 травня заступник міністра оборони України з питань європейської інтеграції Анатолій Петренко під час онлайн-засідання Форуму співпраці з безпеки ОБСЄ, Україна знищила понад три мільйони заборонених протипіхотних мін у контексті виконання зобов'язань Оттавської конвенції. Відомий журналіст Юрій Бутусов зазначив, що ці міни необхідні Україні для відбиття військової агресії на Донбасі. «Злочин, баригування, слабоумство? Україна сьогодні відзвітувала про знищення трьох мільйонів протипіхотних мін - тих самих, які Росія встановлює на Донбасі, і які необхідні для оборони країни на випадок вторгнення», - прокоментував він у Facebook. Текст: <https://fakty.ua/343919-prestuplenie-baryzhnichestvo-slaboumie-v-seti-burno-obsuzhdayut-unichtozhenie-ukrainoj-millionov-min>

22. **Найважливіше — припинити вогонь** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2020. – 14 трав. (№ 80). – Електрон. дані. Йдеться про телефонну розмову керівника Офісу Президента України Андрія Єрмака з політичними радниками лідерів держав - учасниць Нормандського формату. Сторони приділили окрему увагу питанням безпеки, досягнення режиму сталого і всеосяжного припинення вогню та доступу Спеціальної моніторингової місії (СММ) ОБСЄ на не підконтрольні Україні території Донбасу. Також обговорено підготовку до майбутньої відеоконференції Тристоронньої контактної групи (ТКГ), де Україна матиме суттєво

розширене представництво, включно з віце-прем'єр-міністром - міністром з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексієм Резніковим, заступниками міністрів та народними депутатами - головами профільних комітетів Верховної Ради України (ВР України). Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330830>

23. **Оновлена делегація України взяла участь у засіданні ТКГ** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2020. – 15 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що Тристороння контактна група (ТКГ) провела чергове засідання у режимі відеоконференції. Україну на засіданні представляла оновлена делегація, сформована указом Президента Володимира Зеленського. Про це повідомляє Офіційне інтернет-представництво Президента України. Як зазначається, перше, на чому наголосила Україна, це важливість виконання домовленостей лідерів "Нормандської четвірки", досягнутих під час саміту в Парижі. Особливо наголошувалося на необхідності виконання безпекових вимог, зокрема щодо дотримання сталого режиму тиші. У зв'язку з цим українська сторона ініціювала проведення позачергового засідання профільної групи, оскільки безпекові питання є одними з ключових. Вказано, що під час роботи політичної групи українська сторона наголосила, що вибори на тимчасово окупованих територіях Донбасу можуть відбутися відповідно до Конституції та законодавства України та на основі Копенгагенських критеріїв ОБСЄ, зокрема в частині стабільності установ, які гарантують демократію, верховенство права, дотримання прав людини та захист прав меншин, виключно після отримання Україною контролю над кордоном. Водночас українська сторона вкотре виключила можливість закріплення особливого статусу ОРДЛО в Конституції України. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/onovlena-delegaciya-ukrayini-vzyala-uchast-u-zasidanni-tkg.html>

24. **Посол США в ОБСЄ закликав покарати Росію за Крим і згадав про депортацію 1944 року** [Електронний ресурс] // Радіо Свобода :

[укр. інформ. сайт]. – 2020. – 15 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що міжнародне співтовариство має притягнути Росію до відповідальності за дії, які порушують суверенітет і територіальну цілісність України, і за її зловживання в східній Україні й анексованому Криму. Про це заявив посол США при Організації з безпеки і співпраці в Європі Джеймс Гілмор. Д. Гілмор також згадав про депортацію 200 тисяч кримських татар із півострова 18 травня 1944 року, вказавши, що 76 років після тих подій «жорстокі репресії з боку Росії проти опонентів окупації змусили десятки тисяч кримчан втікати з півострова». Як зазначив дипломат, «багато кримських татар примусово переміщуються зі своєї батьківщини вдруге за життя».

Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-posol-ssha-v-obse-zaklykae-pokaraty-rosiu/30613484.html>

25. **Стець Ю. «Крим маємо забрати» – українські дипломати відповіли Шредеру** [Електронний ресурс] / Юлія Стець, Олександра Шевченко // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 10 трав. – Електрон. дані. Вказано, що своїми міркуваннями стосовно міжнародних санкцій проти Росії та окупованого Криму колишній канцлер ФРН поділився з берлінською газетою «Tagesspiegel». Зазначено, що 3 травня 2020 року видання опублікувало інтерв'ю з Герхардом Шредером під заголовком «Безглузді російські санкції мають піти». Журналісти запитали політика, які зобов'язання має Німеччина перед Росією за розв'язання Другої світової війни? Ексканцлер відповів, що варто цінувати довіру Росії і відмовитися від санкцій, назвав їх безглуздими і нездатними повернути Крим Україні. На думку ексміністра закордонних справ України та колишнього посла України в Німеччині Павла Клімкіна, Гергард Шредер уособлює російський лобізм, і це єдиний випадок у Європі, коли колишній керівник впливової країни ЄС повністю працює на Росію. На заяву Гергарда Шредера відреагував посол України в Німеччині Андрій Мельник, який назвав його слова «безсоромними» та запропонував ексканцлеру Німеччини укласти парі, що Крим повернеться в Україну ще за життя 76-річного Гергарда Шредера. Текст:

<https://www.radiosvoboda.org/a/ukrainski-dyplomaty-vidpovily-schrederu/30604036.html>

26. **Україна в ОБСЄ закликала Москву допустити міжнародних спостерігачів на окуповані Крим та Донбас** [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 14 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що Україна занепокоєна приховуванням Росією ситуації щодо епідемії коронавірусу на окупованих нею територіях Криму та Донбасу і закликає Кремль допустити туди спостерігачів від міжнародних організацій та гуманітарні місії. Про це заявив Постійний представник України при міжнародних організаціях у Відні Євгеній Цимбалюк під час онлайн-засідання Постійної ради ОБСЄ 14 травня 2020 року. «Російська окупаційна влада обмежує доступ міжнародних організацій та гуманітарних місій до цих територій. Таким чином, вона позбавляє населення критичної допомоги та не дозволяє українському уряду та міжнародній спільноті перевірити інформацію, надану правозахисними організаціями щодо недостатнього загального медичного забезпечення та низького рівня охоплення населення діагностикою коронавірусу на тимчасово окупованих територіях Криму та Донбасу», – заявив Цимбалюк. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-obse-sposterigachiv-na-donbas/30612681.html>*

27. **Халанчук В. Експертний фронт "громадянської війни" в Україні** [Електронний ресурс] / Вікторія Халанчук // Дзеркало тижня. – 2020. – 8 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про те, чому західні наукові інституції досі називають війну проти України громадянським конфліктом, та як на це відповідати. За словами міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби, захист правди і протидія дезінформації є стратегічним пріоритетом зовнішньої політики України. Зауважено, що науковець або просто зацікавлена особа, що хоче отримати інформацію про збройні конфлікти, високо оцінить Програму даних про конфлікти, яку готують дослідники департаменту вивчення миру та конфліктів Університету Уппсала (Uppsala Conflict Data Program, UCDP), що у Швеції. Інтерактивна*

карта у зручній формі відображає випадки насильства в усьому світі та подає інформацію щодо кожного з них. Проте UCDP не пропонує власної кваліфікації й застосовує лише один термін – збройний конфлікт. Утім, після вивчення представленої в базі даних інформації про Україну можна зробити висновок, що в Україні – громадянська війна. Текст: <https://dt.ua/internal/ekspertniy-front-gromadyanskoyi-viyni-v-ukrayini-347107.html>

28. **Шевчук Ю.** Навіть у часи глобальної пандемії всі мають пам'ятати, що значна частина території України залишається окупованою Росією [Електронний ресурс] / Юліана Шевчук // Голос України. – 2020. – 13 трав. (№ 79). – Електрон. дані. Йдеться про пропозицію народного депутата України, секретаря Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин, члена депутатської фракції "Голос" Рустема Умерова прийняти звернення до світової спільноти — ООН, Європейського парламенту, парламентських асамблей Ради Європи, ОБСЄ, НАТО, Організації чорноморського економічного співробітництва, урядів та парламентів держав світу - щодо геноциду кримських татар у 1944 році та порушення прав людини в Криму сьогодні. Парламентарій пропонує у Зверненні ВР України закликати міжнародних партнерів визнати депортацію з Криму кримських татар у 1944 році геноцидом кримськотатарського народу та змусити Росію, як державу-окупанта, дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права й припинити порушення прав людини в Криму, зокрема прав кримських татар як представників корінного народу України. Рустем Умеров вважає за необхідне вимагати від Росії повного та безперешкодного доступу до тимчасово окупованої території Криму для міжнародних моніторингових місій, а також закликає міжнародну спільноту посилити тиск на Росію,

державу-агресора, використовуючи всі можливі санкційні, політико-дипломатичні та економічні механізми до відновлення державного суверенітету України над Кримом та прилеглими водами Чорного і Азовського морів. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330781>

29. **Шевчук Ю. Президент Володимир Зеленський готовий до будь-якого формату перемовин задля повернення територій і людей** [Електронний ресурс] / Юліана Шевчук // Голос України. – 2020. – 20 трав. (№ 82). – Електрон. дані. *Йдеться про прес-конференцію Президента України Володимира Зеленського з нагоди першої річниці діяльності на посаді глави держави. Коментуючи проблему врегулювання ситуації на Донбасі, Президент України запевнив, що готовий до продовження перемовин у будь-якому форматі задля повернення тимчасово окупованих територій та людей. Глава держави нагадав, що після зустрічей у Нормандському форматі відбулося три хвили обмінів, і 135 українців було звільнено. Володимир Зеленський акцентував увагу, що наразі перезавантажено Мінську групу та додано статус до Мінського процесу, а також наголосив, що на перемовинах можуть бути присутні лише ті представники тимчасово окупованих територій, які є громадянами України і не мають російських паспортів.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/331022>

30. **Шість країн засудили репресії проти кримських татар** [Електронний ресурс] // Укр. правда. – 2020. – 18 трав. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що міністри закордонних справ України, Естонії, Грузії, Латвії, Литви та Польщі оприлюднили спільну заяву до 76-их роковин депортації кримськотатарського народу, у якій засудили тодішні і сучасні репресії проти кримських татар. У заяві зазначено, що внаслідок злочинної депортації радянською владою кримськотатарського народу з території його історичного проживання - Криму - у віддалені райони Узбекистану, Казахстану та Росії, померла майже половина усіх депортованих. Наголошено, що трагедія кримськотатарського народу повторилася у 2014*

році після окупації Криму Російською Федерацією. Зазначено, що міністри закордонних справ вишановують пам'ять жертв депортації, висловлюють підтримку кримськотатарському народу у його боротьбі за свої права та засуджують агресивну політику РФ щодо України та нові репресії проти кримськотатарського народу.

Текст:

<https://www.pravda.com.ua/news/2020/05/18/7252033/>

31. **Юрченко О. «Крим із проблеми перетворився на загрозу».** Андрій Клименко – про те, як працюють санкції проти Росії [Електронний ресурс] / Олена Юрченко // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 13 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що моніторингова група «Інституту Чорноморських стратегічних досліджень», «Майдану закордонних справ» і редакції інтернет-видання «BlackSeaNews» оприлюднила дослідження «Як діють кримські санкції» (українською й англійською мовами). Один із авторів дослідження, головний редактор українського інформаційного агентства Black Sea News Андрій Клименко в інтерв'ю Крим.Реалії розповів про те, яких збитків зазнає Росія після анексії Криму, як постраждали сектори російської економіки і якими мають бути наступні кроки України та світової спільноти для посилення санкцій. Зазначено, що Крим наповнений російським озброєнням і становить загрозу не тільки для материкової частини України, а й для інших країн. Автори дослідження звертають увагу на необхідність випередження «фактичної окупації» Росією Чорного й Азовського морів, на можливих воєнних операціях із боку півострова в Херсонській області з метою захоплення Північнокримського каналу і можливих діях Росії в напрямку морського узбережжя в Одеській, Миколаївській і Херсонській областях. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/andrii-kllymenko-pro-te-yak-pratsiuiut-sanktsii-proty-rosii/30607788.html>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого
Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
21 травня 2020 р.**